

Класифікація інтернет-мемів за походженням

Тетяна Куїмова

Кафедра прикладної лінгвістики, Національний університет "Львівська політехніка", УКРАЇНА,
м.Львів, вул.С.Бандери, 12, E-mail: tanjalviv@gmail.com

There are a lot of cultural and linguistic phenomena appearing in the Internet, but only those that are acknowledged and transmitted through the whole language web segment may be considered internet-memes and classified accordingly. This relatively new research topic has all the prerequisites for becoming one of the most urgent research fields in applied linguistics.

Ключові слова – Internet, WWW, social media, meme.

I. Вступ

Інтернет-мем – назва явища спонтанного розповсюдження деякої інформації або фрази, що спонтанно набула популярності в Інтернет-середовищі; сама інформація або фраза [7]. Через відсутність чіткого поділу інтернет-мемами називають всі мему, що були утворені в Мережі, а також ті, що потрапили в неї з офлайну. В Рунеті інтернет-мему почалися з феномена слова «превед» у лютому 2006 року та олбанської мови, за три роки до цього в англомовному Інтернеті з'явилася знакове слово «O RLY?». Актуальність цієї проблеми зумовлена поширеністю мемів у мережі. Так, компанія ABBYY Lingvo видала новий словник «Medved Edition».

II. Інтернет-мему та їх класифікація

Інтернет-мем – це одиниця культурної інформації, яка передається від людини людині. Перші згадки про інтернет-мем як дещо середнє між геном та вірусом в інформаційному середовищі можна зустріти ще в 1976 році в англійського біолога Р.Доукінза (Dawkins), пізніше в Д.Рашкова (Rushkoff) [4, 5]. Д.Рашков розглядає мем як вид медіа-вірусу.

Чому інтернет-мему почали виникати лише з появою Веб 2.0? Відповідь на це питання полягає в самій їхній природі: інтернет-мем набуває свого значення лише за умови максимального розповсюдження і постійного оновлення середовища його використання. Це обумовлює і його специфіку: інтернет-мем живе доти, поки його активно використовують у юзерському середовищі.

Таким чином, можна виділити наступні *характеристики* мему: нестійкість; охоплення багатьох значень, що постійно поновлюються; швидка генерація та мутація; відносна важкість перекладу. Про останню рису варто доповнити, що українськомовних інтернет-мемів є дуже мало. Переважно вони є запозиченими з Рунету. Проте, відбувалися спроби перекладу окремих одиниць олбанської мови на українську.

«Make it for lulz» (lulz – похідне від абревіатури LOL, Loughing Out Loud) – головна стратегія появи інтернет-мемів. Існує їхня класифікація на *макромему* (Crazy Frog, Schnappi) та *мікромему* («абоке» - опечатка, що з'явилася на одному з форумів замість слів «в атаку», слово, що несе позитивний зміст, позначає дещо безформенне).

Виокремлюють місця, де інтернет-мему створюють цілеспрямовано – так звані іміджборди (imageboards). Це середовище вказує ще на одну важливу рису творців мемів – їх прагнення до анонімності. Головний світовий іміджборд - <http://4chan.org>, приклад російського - <http://12ch.ru> [1].

Є певні *джерела*, з яких з'являються мему, наприклад [1]:

- *Персоналії*: Євген Петросян (виступає як вказівка на неякісний гумор, існує ЖЖ-ком'юніті «Церква Петросяна», яке розвинулося в окремий мем (http://community.livejournal.com/petrosyan_cult); Анатолій Васерман (учасник інтелектуальних брейрингів, відомий в Мережі як Онотоле, відрізняється своїм гострим розумом; про нього існує підбірка так званих фактів, що підтверджують його інтелектуальні можливості, як-от «створив Великий Адронний Колайдер, щоб розігрівати собі борщ»); Чак Норіс (Chuck Norris) (збірка фактів подібна до збірки про Анатолія Васермана, але йдеться в ній про надзвичайну силу Норіса, наприклад «Чак Норіс дорухував до нескінченності. Двічі»); Девід Блейн (американський вуличний маг, в Рунеті став відомим після ролику на youtube в перекладі Андрія «Бочарика» Бочарова) [8]

- *Медіа*: мімімі (вигук лемура, персонажа мультфільму «Мадагаскар»)

- *Олбанська мова*: йа креведко (фраза, що не має певного значення, походить від напису на парті в одному з російських вишів, вперше з'явилася на bash.org.ru), превед (спотворений напис під репродукцією картини Джона Лурі «Bear Surprise»), аффтара жжот (автор добре пише)

- *Форуми*: мопед не мій, я просто розмістив об'яву (позначає невідповідальність), GTFO MY INTERNETS (get the f_ck out of my Internet – небажання спілкуватися), як пропатчити KDE2 під FreeBSD? (питання на каналі аніме, використовується в разі відхилення від теми), All Your Base Are Belong to Us (English – спотворена англійська)

- *Випадкові фрази*: «працювати як краб на галерах» (спотворена фраза В.Путіна «працював як раб на галерах»), «кінець частково відомий» (рецензія на історичний фільм «Адмираль»)

- *Позначення юзерів*: grammar nazi (людина, що виступає за дотримання граматичних норм та правил), кашеніти (на честь колишньої лікарні ім.Кашенка, особливий напрям творців інтернет-мемів)

- *Явища та процеси*: утконос (проплачена реклама в блогах, похідне від першої масштабної проплаченої блогерської підтримки мережі магазинів «Утконос») [3]

- *Літературні твори та фольклор*: Ктулху, Ктулху зохавав моск (чудовисько з творів Лавкрафта,

що спить на дні Тихого океану та може дистанційно впливати на розум людини; Ктулху («поклоняються» багато юзерів Рунету), Донкі-Хот (спотворене Дон Кіхот на позначення мережевого ламера) [1, 2]

- *Малюнки та відео:* Девід Блейн; «South Park» («Південний парк»), вротмненоги (what the f ck – відео про Девіда Блейна в перекладі Бочарика), Dancing Baby (3D – анімація дитини, що танцює), Happy Tree Friends (мультфільм з досить жорстокими сценами), Гігантське Немовля, Свідок з Фрязіна [11, 13]

- *Реклама:* Orbitz.com (мінігольф)

- *Тварини:* манули (великі сумні коти); Dramatic Stare Gopher (суслик, що пильно вдивляється в камеру)

- *Сайти:* остання сторінка Інтернету (<http://www.holmogorov.ru/last.html>)

Окремо варто сказати про олбанську мову. В контексті Інтернету вона викликала велику кількість повідомлень, граматичною структурою яких знехтувано, а букви, що позначають декілька звуків, замінені позначеннями їх складових. В Рунеті з'являються перші переклади англійського займенника «I» як «йа»: «Йа мобілко» замість «Ай-фоун» («iphone»). Існує варіант перекладу олбанської мови, що виникла в Росії, на українську, але в Мережі він не прижився. На противагу, досить поширені англійськомовні абрєвіатури на зразок BOFH (bastard operator from hell – бісів адмін), LMIRL (let's meet in real life – зустріньмося в реальному житті), ITYWISWYBMAD (If I tell you what it says, will you buy me a drink? – якщо я скажу, що це значить, то ти пригостиш мене випивкою?).

III. Відповідні інтернет-ресурси

Меми Рунету частково зібрані на інтернет-ресурсі «Луркоморье» [14], «NetLore» - антології мережевого фольклору [6], різноманітних сайтах, присвячених Чаку Норісу та Анатолію Васерману [8]. Для лінгвіста цікавими можуть бути сайти, на яких можна прослідкувати розвиток нових слів, які стосуються не тільки інтернет-мемів. Такими сайтами будуть «Word Spy» [9] та «Urban Dictionary» [10] в англійській традиції, та проект «Словоново» в Рунеті [17]. Більшість мемів, пов'язаних з комп'ютерами та програмуванням, походить з цитатнику Рунету, відомого як «башорг» [12]. Безумовно, цікавим ресурсом є «Абсурдопедія», яка дозволяє простежити семантику багатьох нових утворень [15]. Прикладом

сайту, повністю захопленого інтернет-мемами на зразок «111111», «СМОТРИ БАЛЕТ» тощо, є «Упячка» [16].

ВИСНОВОК

У цій статті наведено запропоновану класифікацію інтернет-мемів за джерелом їх походження та зроблено огляд основних мемотворчих сайтів Рунету. Проте, проблема дослідження феномену інтернет-мемів лишається нагальною через неможливість охоплення всіх наявних ресурсів і швидкість утворення досліджуваних форм. Дослідження лінгвістичних форм, які не підпорядковуються загальним нормам словотворення та семантики і пов'язані з Веб 2.0, становлять інтерес для прикладних лінгвістів з погляду їх перекладу, розвитку, класифікації та створення словників.

- [1] Аникин Т. Інтернет-меми. - Смена, March 27, 2009. - <http://smena-online.ru/content/view/67>
- [2] Лотоцкая М. Где живет Ктулху, или о происхождении Интернет-мемов. - Зеркало недели, January 17-23, 2009.
- [3] Птица А. Сетевой фольклор: меми, бояны и прочие. January 9, 2009. - <http://itc.ua/node/35199>
- [4] Dawkins, R. The Selfish Gene. – Oxford University Press, 1999.
- [5] Rushkoff, D. Media Virus: Hidden Agendas in Popular Culture. - London, 1994.
- [6] Антология сетевого фольклора. - <http://www.netlore.ru/mems/>
- [7] Википедия, свободная энциклопедия. – <http://ru.wikipedia.org/wiki/>
- [8] Chuck Norris Facts. – <http://www.chucknorrisfacts.com/>
- [9] Word Spy. - <http://www.wordspy.com/>
- [10] Urban Dictionary. – <http://www.urbandictionary.com/>
- [11] South Park Internet Memes. – <http://vids.myspace.com/index.cfm?fuseaction=vids.individual&videoid=36019140>
- [12] Цитатник Рунета. - <http://www.bash.org.ru/>
- [13] David Blaine Street Magic. - http://www.youtube.com/watch?v=AYxu_MQSTTY
- [14] Луркоморье. - <http://lurkmore.ru/>
- [15] Абсурдопедия. – <http://absurdopedia.wikia.com/wiki/>
- [16] Упячка. - <http://upyachka.ru>
- [17] Словоново. - <http://slovonovo.ru/>